

NOVADNIEKS

LATVIJAS REPUBLIKAS PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Saeimas vēlēšanās uzvar «LATVIJAS CELŠ»

■ Balsošana Preiļu vēlēšanu iecirknī.

Pēc neoficiālām ziņām, kas vakarriit bija «Novadnieku» rīcībā, sestdien un svētdien notikušajās 5. Saeimas vēlēšanās Preiļu rajonā pārliecinošu uzvaru guvusi apvienība «Latvijas celš», par kuru nobalsojuši vairāk nekā 10 tūkstoši vēlētāju. Otrajā un trešajā vietā — Latvijas Zemnieku savienība un apvienība «Saskaņa Latvijai, — atdzimšana tautsaimniecībai» (par

katru balsojuši vairāk nekā 3000 vēlētāju), ceturtajā vietā — Latvijas Nacionālās neatkarības kustība, piektajā — «Līdztiesība», sestajā — Latvijas Kristīgo demokrātu savienība.

Ari kopumā Latvijā apvienība «Latvijas celš» izcīnīusi uzvaru ar ievērojamu pārsvaru (balsojuši vairāk nekā 32 procenti vēlētāju), atstājot aiz sevis Latvijas Nacionālās neatkarības kustību (vairāk

nekā 13 procenti), apvienību «Saskaņa Latvijai, — atdzimšana tautsaimniecībai» (vairāk nekā 12 procenti) un Latvijas Zemnieku savienību (vairāk nekā 10 procenti). Vēl 4 procentu barjeru pārvarejusi «Līdztiesība», apvienība «Tērvzemei un brīvībai», Latvijas Kristīgo demokrātu savienība un Demokrātiskā centra partija. Visas minētās partijas un apvienības ieguvušas deputātu vietas jaunajā Saeimā.

LAUKU AKTUALITĀTES

• Kā «Novadnieku» informēja rajona lauksaimniecības departamenta galvenais agronomis Jānis Kivlenieks, tad šobrīd laukos un lauciniekiem nav aktuālakas problēmas kā sējumu kopšana. Vēlāk sētājiem varasāju graudaugiem ir jāveic tīrumu ķīmiskā ravēšana, tos apstrādājot ar herbicidiem.

Tiesa, tūdaļ rodas sarežģījumi, jo mūsu rajona agrokīmijas bāzē nav šo herbicīdu, bet Iecavā — centrālajā bāzē, tos var nopirkt tikai par skaidru naudu vai arī ar iepriekšēju samaksu. Lūk, tāpēc sējumu kopšana iekavējas un dažviet arī vispār tīrumi tā arī palik nezālaini, kas samazinās graudaugu ražas un veicinās nezāļu izplūšanos turpmāk.

Kā lauksaimniekiem atgādina rajona galvenais speciālists, tad dažviet ražas var būt zemas arī tāpēc, ka sējumi netika virsmēsloti. Tā vis nav, ka Latgales lauki būtu pārmēsloti un tie dos ražu bez minerālmēslu pielietošanas.

Minerālmēsli bija dārgi un zemnieki tos neiepirka, bet ziemāju un varasāju sējamplatības tāpēc ir saņērā bālas, un gaidīt brīnumainu iekūlumu rudenī nav pamata.

• Pēc oficiālām pagastu atskaitēm par aramzemes izmantošanu, rajonā šopavasar neapsaimniekoti palika 3826 hektāri aramzemes. Vivairāk — Silajānu pagastā, kur šopavasar zemes arājus gaidīja un tā arī nesagaidīja 2048 hektāri aramzemes. Iemesls — rudenī zeme palika neaparta, bet pavasā ūdens platības nevarēja apgūt, jo

zemes aršana bija ļoti dārga, un cilvēki šai sausajā pavasarī nerisēja tos apstrādāt un sēt vasarājus. Silajānu pagasta zeme tika piedāvāta nomā pat kaimiņu pagastiem, taču tādu, kas gribētu te audzēt maizi, nebija. Labi, ja šī zemē atpūtīsies tikai vienu vasaru, bet ja nu arī turpmāk tāpāl!?

• Lopbarības sagatavošanu ir uzsākušas paju sabiedrības «Ausma», «Turība» un citas, kur ir uzņēmīgāki vadītāji. Sakarā ar silto un sauso pavasari arī augu veģetācija ir pastiprināta. Jau zied kamolzāle, tātad — jāplauj. Pretējā gadījumā no tās sanāks mazvērtīgā lopbarība. Agrajai plaujai ir arī cits labums — ir visas iespējas izaudzēt labus atālus. Tiesa, tad, ja nopļautie zālāji tiks vīrsmeļoti ar slāpeķla minerālsmēliem.

Zemniekiem un paju sabiedrībām nav jāpiemirst arī ganību kopšana. Ja noganītās plātības laikus applaus un virsmēlos, tad būs mazāk problēmu ar ganību zāli un ganāmpulka piebarošanu turpmāk.

Un vēl uz vienu godprātīgu lietu zemniekus un paju sabiedrības aicina rajona lauksaimniecības departamenta speciālisti — nav jāaizmirst vides kultūra. Tāpēc visas ceļmalas un grāvmalas būtu aplaujamas jau līdz Jāņiem, kā tas kārtīgam zemniekiem nākas! Vienlaikus gūtu arī papildus lopbarības krājumus.

A.Illjina

Preiļu rajona higiēnas un epidemioloģijas centrs informē

Vasaras periodos atklāto ūdeņu, kurus iedzīvotāji izmanto atpūtai, paraugu kontroli veic saņītārais dienests.

Neskatoties uz īpaši sauso laiku, ūdens atpūtas vietās Rušinas, Cirišā ezera, Rušonas un Aglonas pagasta teritorijas ezeros, Līvānos un Preiļupes ūdenskrātuves atbilst sanitārajām prasībām. Par to liecina bakterioloģiskās analīzes, kas veiktas šā gada maija sākumā. Tātad šajās atpūtās vietās iedzīvotāji ūdeni var izmantot sadzīves vajadzībām.

Nav uzlabojies ūdens bakterioloģiskais stāvoklis Daugavā (no tām ūdens bakterioloģiskajām analīzēm, kas nemitas Daugavā un Dubnā, tikai viena atbilst sanitārajām prasībām).

Neapmierinošas ūdens bakterioloģiskās analīzes ir arī Daugavā aiz Līvānu pilsētas un vietās, kas atrodas pie glābšanas stacijas. Ūdens sanitāri ķīmiskās analīzes visos gadījumos ir apmierinošas un atbilst sanitārajām normām Nr. 4630-88.

Tomēr, nemot vērā nepastāvīgo ūdens stāvokli un neapmierinošos klimatisko apstākļus, izmantot Daugavas un Dubnas ūdeni atpūtās jaunajā Saeimā.

tai nav ieteicams.

Šobrīd Preiļu rajona NVSVC turpina kontrolēt atklāto ūdeņu kvalitāti atpūtas vietās. Informācija sekos.

L.Kadulins,
Preiļu rajona
sanitārais ārsts

* * *

Lai novērstu saslimstību ar akūtam zarnu infekcijām un saindešanos ar pārtikas produktiem, aizliegts iegādāties no jaunsaimniekiem:

— piena produktus (biezpienu, krējumu, sviestu, saldo krējumu) no nepasterizēta piena,

— desus un gatavus gaļas produktus,

— konservētus produktus hermētiskos traukos,

— sēnes,

— piļu un zosu olas.

Piens pirms lietošanas obligāti jānovāra.

V.Petrova,
Preiļu rajona NVSVC
sanitārā ārste

Abonējot laikrakstu «Novadnieks» 1993. gada otrajam pusgadam, jums ir iespēja bez maksas apdrošināties akciju sabiedrībā «Ezerzeme»!

«Novadnieks» ir noslēdzis līgumu ar apdrošināšanas akciju sabiedrību «Ezerzeme». Tas nozīmē, ka ikviens Preiļu rajona iedzīvotājs, kurš pasūtīs «Novadnieku» VISAM 1993. gada otrajam pusgadam, tiks apdrošināts akciju sabiedrībā «Ezerzeme» par 10 000 LVR, ja nelāimes gadījām zaudējat dzīvību vai kļūstat invalīds.

Aicinām izmantot šo iespēju un laikus pasūtīt laikrakstu «Novadnieks» 1993. gada otrajam pusgadam. Preiļu rajonā to var izdarīt jebkurā sakaru nodalā līdz 19. jūnijam.

Ja vēlaties izmantot šo pakalpojumu un esat pasūtījuši «Novadnieku» visam 1993. gada otrajam pusgadam, jums jāiegriežas akciju sabiedrības «Ezerzeme» Preiļu pārstāvniecībā (Raiņa bulvāri 19, 11. iestabā, tel. 22343, 22391), lai tur pieņemtu «Novadnieka» abonēšanas kvīti.

Aglonas bazilikas un klosteru rekonstrukcijas darbu gaita

Aglonas bazilikas un klosteru kompleksā rekonstrukcijas darbi pamātā risinās četros galvenajos virzienos:

— ārejā galvenā altāra un ar to saistīto telpu būve, — bazilikas sakrālā laukuma — cilvēku pulcēšanās vietas izveide, — bazilikas restaurācijas un remonta darbi, — jaunas klostera un bazilikas piebūves celšana dievkalpojumu apmeklētāju vajadzībām.

Uz šo brīdi ir izlīrti un pārbūvēti bazilikas pagrabi — to vietā izveidojusies jauna apakšzemes baznīca. Blakus tai veikta kriptas izbūve (zem bazilikas galvenā altāra), kurā aprakstas agrāko pagrabā apbedīto cilvēku mirstīgās atliekas.

Galvenā altāra kāpņu un terases būve tikai iesākta, kas vienlaicīgi veidos arī vestibulu apakšējai baznīcāi.

Šobrīd gandrīz pilnīgi izveidots bazilikas sakrālais laukums — apmēram 500 tūkstošiem Latvijas kristīto katoļu dievīdzījumiem un arī citu konfesiju pārstāvjiem. Šim nolūkam paveikti ievērojami zemes darbi: aizbērts purvs Krāslavas virzienā (izrakta kūdra), izlūrtis ezera krasts (novākti krūmi un satrūdējuši koki), nolidzināts paugurs (bijusi grants ieguve vieta) starp baziliku un kapsētu, ierīkota drenāžas sistēma, uzbūvēta sūķu stacija un veikta sakrālā laukuma irīgācija. Lai spēcīgu lie-tusgāžu laikā netiku appludināts laukums bazilikas priekšā, izveidota lietus ūdens notece kanalizācijas sistēma. Pakāpeniski tiek novāktas kādreiz bazilikai piedērējušās dzīvojamās un saimniecības ēkas. Tieki būvētas koristu tribīnes, veidotā cietā seguma celiņi, pabeigta zāles sēšana bazilikas priekšā. Pilnīga apzaļumošana un koku stādīšana, atbilstoši izstrādātajam projektam, tieks pabeigta jau pēc pāvesta vizītes.

Uz šo brīdi ir uzbūvēts mūra žogs (apmēram 1 kilometra garumā), kas aptver bazilikas sakrālo laukumu. Jauno vārtu (9) nišās izvietotas krusta ceļš. Tā sākums ir ezermalā pie uzstādītā 8 metrus augstā krusta, bet noslēgums — pie simboliskās Golgātas.

Bazilikas laukumā jau ir izvietota apakšzemes komunikāciju sistēma: apgaismes, apskaņošanas un televīzijas kabeļu tīkli.

Zemes darbi notiek arī ārpus bazilikas jaunā žoga: jau ir uzbērta grunts otrpus Krāslavas šosejai jauna ceļu krustojuma un autostāvvietas veidošanai bazilikas priekšā. Dagdas šosejas malā (bijušajā purva un kokzāģētavas vietā

(izgāztuvēs)) nobeigumam tuvojas helikopteri nosēšanās laukuma būvdarbi.

Pilnīgi no jauna uzcelta kapu kapliča.

Turpinās kādreizējās klostera saimniecības ziņu dīķu tīrišana (tieki atjaunots senais ūdens notece mehānisms), svētavota apkārtnei sa-kopšana, krūmu izcišana u.c.

Līdz 1993. gada augustam parredzēta līdzīnējā PMK sektorā (blakus svētavolam) esošo attīrišanas iekārtu pilnīga slēgšana.

Tāpēc uzsākta bijušās kopsaimniecības teritorijā esošo attīrišanas iekārtu kapitālā pārbūve. Jau ir uzcelts kanalizācijas kolektors (pieslēgtas PMK dzīvojamās mājas), kas iet zem bazilikas laukuma, zem Krāslavas šosejas līdz pat šim, nākotnē galvenajām un vienīgajām ciemātā attīrišanas iekārtām. Jaunā sistēma jau tagad tiek celta ar jaudas rezervi, lai perspektīvā varētu pieslēgties Aglonas ciemātā ģenerālpilāna parredzētais Livdānu dzīvojamais māsis (150 dzīvokļi), ciemātā centrā un īdnīca, vidusskola ar dzīvojamām ēkām un bijušās kopsaimniecības dzīvokļi, ģimnāzijas ēkas u.c. Tā visa rezultātā iespējams izveigt Cīriša un Egles ezeru neat-taisnojamu un noziedzīgu piesārnošanu, jo, piemēram, piesārnojuma dēļ blakus bazilikai esošais Egles ezers vairs citādi nav glābjams, kā vienīgi to mehāniski iztīrot.

Bazilikas teritorijā turpinās arī 3 sabiedrisko ūdens skalojamos pāzemes tualešu būve (kopā 100 vietām), kuras plānoti pabeigt līdz 15. augustam, un kas ir pietiekoši ikgadējo svētku norisei.

Bazilikas ēkas restaurācijas gaitā uzbūvēta apkures sistēma un veikta griesu siltumizolācija. Ēkas logi tiek nomainīti ar metāla dubultlogiem, izveidota jauna apskanošanas sistēma. Sakārā ar apakšzemes baznīcas izbūvi bazilikā tiek nomainīta grīda — mūsu valstī šobrīd tā būs vienīgā baznīca ar marmora grīdu. Joprojām turpinās fasādes durvju, visu altāru un altārgleznu restaurācija un zeltījumu atjaunošana. Drīzumā tieks veikts ērģēju remonts un bazilikas ie-kšienē arī daļējs kosmētiskais remonts.

Šobrīd jau gandrīz pabeigli arī torņu kapitālremonta darbi: kāpņu un starpstāvu izbūve, baznīcas zvanu pacelšana augstāk. Bazilikas un torņu jumtiem par-dzēts jauns kapara skārda segums, līdz augustam vēl jāpabeidz iesāktais bazilikas fasādes un ārsienu remonts un krāsošanas darbs.

Intensīvi rīt arī Dievmātes kape-las restaurācija, tādēļ līdz augustam būs slēgtā pīeja pie augšējā (Dievmātes) altāra un svētglezna.

Jau ir uzbūvēts bazilikas pagari-nājums ziemēju virzienā — ambu-latorijs (1. stāvā — sakristeja, 2. — dievīdzīju apkārpošanas zāle), kas atvieglos garīdznieku un ministrantū darbu, kā arī ticīgo pie-kļūšanu Dievmātes altārim. Šobrīd paveikts bijušā gērbkambara re-monts, pārvēršot to par procesiju dalībnieku istabām, bet tā bēniņi

pārbūvēti par bazilikas sardzes tel-pām. Lai procesijas būlu iespējamas visapkārt bazilikai, nojaukts vecais, slīpais koridors un garāža, to vietā izbūvējot galeriju 2. stāva līmenī, kas savienos baziliku ar klostera ēku. Šī pārveide atdzīvina bazilikas ziemeļu daļu, padarot to pīejanu tautai.

Uzceltas ir arī divas klostera pie-būves:

1) klostera ēkas pagarinājumā izveidoti dzīvokļi draudzi apkārpojošajiem garīdzniekiem, klostera iekārtās telpas lādejādi atstājot mūku vajadzībām,

2) šķērskorpu. Tā pagrabstāvā atrodas apkures mezgls kloste-riem un bazilikai (parēzēts kombinētajai apkurei, bet perspektīvā iespējama tīrā apkure, izmantojot bazilikas atjaunoto spēkstaciju elektroenerģiju). Pazemes galerija uz baziliku parēzēta apkārpojošajam personālam, bet 2. stāva — mūku vajadzībām.

Šķērskorpusa 2. stāvā lāpat arī alrodas pieņemamās telpas un banketu zāle (90 vietām), bet 1. stāvā izvietojas virtuves mezgls, palīgtelpas un draudzes kanceleja (svētku reizēs — informācijas centrs). Svētceļnieku vajadzībām pārbūvēts pilnīgi viss klostera bē-nītu stāvā.

Bazilikā un klostera visās telpās izveidota ūdensvada sistēma (izdarīti 2 arlēziskie urbumi), sakrālajā laukumā izvietoti dzeramā ūdens hidranti.

Visā ēku kompleksā izveidota centrālapkure, izvietoti sanitārie mezgli. Klosterā ēkā turpinās logu, durvju un grīdu nomaņa, arī jumta segums tieks nomainīts. Vēl vei-cams pilnīgs klostera ēku kosmē-tiskais remonts. Viss līdz šim mī-nētās darbu apjomis tiek veikts par Baznīcas līdzekļiem.

Valsts līdz šim finansējusi padomju laika valdības bazilikai un klosterim tīšu un mērķtiecīgu nodarīto pārestību novēršanu, proti, tuvojas beigām klostera un saimniecības ēku atbrīvošana (no klosterā pēdējie nepiederošie iemītnieki aizgāja 21. aprīlī, pārējie, ce-rams, jūnija vidū) — par valsts līdzekļiem gandrīz visi nepieciešāmie (33) dzīvokļi sagādāti. Tāpat valsts finansē Baznīcas darbu visu augstsprieguma, zemsprieguma un vājstrāvu tīklu pārbūvi, kas gan neattiecas tieši uz Baznīcas vajadzībām, bet skar vispārējās interesēs un cilvēku drošību, piemēram, novācot no sakrālā laukuma un bazilikas teritorijas trīs 20 ki-lovoltu linijas un trīs transformatoru stacijas, bet zemsprieguma līniju vietā ierokot kabelus. Lai novāktu traucējošās telefona līnijas, ierīkota jauna sakaru kanalizācija Aglonas ciemātam, kā arī turpinās ielu seguma daļējs remonts.

Šobrīd tiek darīts viss, lai darbi pilnā apjomā tiktu pabeigti parēzētos termiņos un līdz pāvesta vizītei, bet tā garants tomēr ir katras cilvēka labā sirds un vēlēšanās pa-līdzēt. Aglonai jātop par ticīgo val-dzinājuma vietu un starptautisku svētceļojumu objektu.

Aglonas bazilikas informācijas dienests

šanās pie stiepa.

Šādas sacensības bija jau otru gadu, šoreiz ceļojošo kausu «pie-vāca» bataljona šālāba komanda.

• 26. maija naktī zemessargs P., kurš Preiļi Raiņa bulvāri apsar-gāja veikalui, pusstundu pēc pus-nakts pamanīja, ka blakusveika-lā mēģīja ielauzties.

• 23. maijā notika Preiļu 35. zemessargu bataljona ceļojošā kāusa izcīņa aizsardzības daudzīcībā. Vīri spēkliem mērojās šaušanā ar mazkalibra pistoli mērķi, krosā Preiļu parkā un spēka vingrinājumos — pievilk-

A.Žugris,
informācijas nodajās priekšnieks

Kardināla Vaivoda pārapbedīšana

Trešajos Vasaras svētkos notika kardināla J.Vaivoda pārapbedīšanas ceremonija.

Pirms pāris gadiem mirušais kardināls līdz šim atdusējās mūža mierā dārzā pie Aglonas bazili-kas. Saskaņā ar bazilikas rekons-trukcijas plānu kardināla mirstī-gās atliekas pārvietoja apakšze-mes baznīcu, un novietots nišā.

Notika J.Vaivoda piemiņai vel-tīts dievkalpojums. Turpmāk kar-dināls atdusēsies aizmūrētā nišā.

Paredzēts pārvest no svešuma un otrajā pusē novietot Latgales dēla, mocēkla, bīskapa B.Sloskā-na mirstīgās atliekas.

Preses konference Aglonā

Pagājušo otrdien, pēc dievkalpojuma, kas bija veitīts kardināla J.Vaivoda pārapbedīšanai, Aglonā, rekonstruējamā klostera telpās notika arī preses konference, kurā piedalījās Latgales rajonu laikrak-stu un citu masu informācijas līdzekļu žurnālisti. Uz jautājumiem at-bildēja arhībiskaps J.Pujāts, bazilikas dekāns A.Aglonietis, orgkomite-jas pārstāvji S.Sīms, I.Muzikants un citi, preses centra vadītāja A.Rugāte.

Informāciju, ko saņēma žurnālisti, varētu sadalīt trijās daļās. Vienu no tiem bija par Čenstohovā gūtajiem iespāidiem. Uz šo pilsētu Polijā pavisam nesen devās grupa no orgkomitejas un pārējiem, kas saistīti ar bazilikas rekonstrukciju. Ar pavisam konkrētu uzdevumu — izzināt, kā Čenstohovā ir tikusi organizēta pāvesta uzpēmšana, jo to Romas Tēvs ir apmeklējis jau četrās reizes. Kaut arī šajā brau-cienā gūts secinājums, ka principā organizēlāj Aglonā ir uz pareizā ceļa, tomēr ir pārsteidzis tas, ka atšķirībā no Aglonas, Čenstohovu sagatavot ir palīdzējusi valsts. 43 miljonus zlotu valsts ir iedevusi pilsētas sakopšanai, infrastruktūras attīstībai. Polijā ir apzinājušies, ka kristieši ir šīs valsts pilsoni un ka līdzekļi tiek ieguldīti nevis kon-trātā baznīcā, reliģiskā pasākumā, bet ka tiek atdoti pilsētai, iedzīvo-tājiem, un pilsēta aplaukst vēl vai-rāk pēc pāvesta katras apciemoju-ma. Par zemu nenovērtējot tos līdzekļus, ko mūsu valsts Aglonai tika piešķirti, tomēr šodien jau ir jāsecina, ka atsevišķas ministrijas palīdzībā un pretimnāšanu jau ir grūti izdzībūt pat organizatoriskā ziņā, nerunājot par materiālo, kā tas ir attiecībā, piemēram, uz sa-tiksmi.

Ipaša telšu pilsētiņa ar speciālu aprūpi un apkārpošanu Čenstohovā ir bijusi invalīdiem, bet mūsu valsts komisijā attieksme ir bijusi šāda, ka dažu desmitu cilvēku dēl-neko nedaris, ja varat un gribat, tad savā Aglonā darīt...

Līdzekļi Aglonā ienāk no naudigajiem jaudīm. Bet vēl vairāk tie ir vajadzīgi, lai darbus pabeigu. Ir daudz labvēligu sponsoru. Bet ap Aglonu pašlaik mēģina salasīties arī tie, kas uz tās rēķina gribētu iedzīvoties. Atrodas piedāvājumi, piemēram, uzbūvēt tualeti par ceturtem miljoniem rubļu. Un tam-līdzīgi.

Un tāpēc otra veida informācija, pat ne informācija, bet aicinājums, lai žurnālisti caur savām avīzēm vērstos pie mūsu visu saprāta, ska-nēja gan J.Pujāta un A.Aglonietša teiktajos vārdos, ka bazilika ir visu īpašums, visas Latgales, visas Lat-vijas, un būtu labi, ja visus izdevu-mus varētu sadalīt kopējām spē-kiem un šajā kopējā akcijā tomēr ir kaut kas par labu jādzīdara arī Dieva godam. Protams, ir jāmaksā par benzīnu, par materiālu, par ko citu, bet varbūt vienu otru reizi tomēr nevajadzētu nemēt algu par darbu. Un vai 400 tūkstoši, ko valdība pieprasīja no bazilikas par medicīniskās aprūpes nodrošinā-šanu, nevarētu būt mazāka summa, tik liela, cik jāmaksā par zālēm, bet ārsti, medmāsas par Dievam dotu godu uzskatītu strā-dāt par velti? Starp citu, Rēzeknes rajona medicīnas darbinieki jau piesakās tieši uz šādu bezmaksas palīdzēšanu. Čenstohovā caur

kardināla kapa vietas un kur pēc izrakšanas un pārvietošanas vara zārkā atradās kardināla mirstīgās atliekas. Ar procesiju zārks tika ienests bijušajā pagrabā, kas tagad pārtapis par apakšzemes baznīcu, un novietots nišā.

Notika J.Vaivoda piemiņai vel-tīts dievkalpojums. Turpmāk kar-dināls atdusēsies aizmūrētā nišā.

Paredzēts pārvest no svešuma un otrajā pusē novietot Latgales dēla, mocēkla, bīskapa B.Sloskā-na mirstīgās atliekas.

Preses konference

Aglonā

Pagājušo otrdien, pēc dievkalpojuma, kas bija veitīts kardināla J.Vaivoda pārapbedīšanai, Aglonā, rekonstruējamā klostera telpās notika arī preses konference, kurā piedalījās Latgales rajonu laikrakstu un citu masu informācijas līdzekļu žurnālisti. Uz jautājumiem atbildēja arhībiskaps J.Pujāts, bazilikas dekāns A.Aglonietis, orgkomitejas pārstāvji S.Sīms, I.Muzikants un citi, preses centra vadītāja A.Rugāte.

Informāciju, ko saņēma žurnālisti, varētu sadalīt trijās daļās. Vienu no tiem bija par Čenstohovā gūtajiem iespāidiem. Uz šo pilsētu Polijā pavisam nesen devās grupa no orgkomitejas un pārējiem, kas saistīti ar bazilikas rekonstrukciju. Ar pavisam kon

28. un 29. maijā Preiļos notika Latgales novada individuālais čempionāts šahā vīriešiem. Daļibnieku nebija daudz — tikai 6. Trīs dalībnieki no Preiļiem, viens no Līvāniem un pa vienam pārstāvīm no Balviem un Rēzeknes.

Pirmo vietu, uzvarot visās spēlēs, izcīnīja līvāniets Leonīds Filipovs. Otrajā vietā preiliets Boriss Šteinbergs, trešais Balvu pārstāvis Ādolfs Saidi.

Šahisti gatavojas uz spēlēm Ludzā 5. un 6. jūnijā, kur notiks Latgales sporta spēles ne tikai šahā, bet arī citos sporta veidos.

V.Skrimble

■ Attēlā: pie šaha galda Latgales novada čempions Leonīds Filipovs no Līvāniem.

J.Silicka foto

IEKAROT SAVU VIETU

Vairākas dienas leprieķi Preiļos, Brīvības ielā, kur kādreiz bija pirmsākums sadzīves pakalpojumu nams (pirms jaunā korpusa uzcelšanas Kārsavas ielā), durvis vēra veikalīņš ar uzrakstu «Svaiga maize».

1. jūnijā bija tā un ceptuves oficiāla atklāšana.

Ceptuves saimnieks — meistars tehnologs Jevgenijs Stepanovs — izrādīja visu iekārtu, kas izvietota ne visai plašā telpā, sākot ar miltu siļļāšanas un mīklas galavošanas mašīnām un mehānismiem, apājo formu veidošanu un uzbrīdināšanas kamerām līdz pat cepšanas krāsnij. Šī miniatūrā sistēma domāta kā ceptuve uz kuja, bet tur nav bijusi, jo taisnā ceļā no izgatavotās rūpīcas nonākusi Preiļos, vienā maiņā spēj izdot 400 kilogramus izstrādājumu. Pašlaik tie ir batoni, kuri vienmēr veikalīņā ir svaigi, jo tiek cepti atbilstoši realizācijas apjomam, mazāki svarā, salīdzinot ar mums jau pazīstamajiem, bet pēc apjoma neko daudz neatšķiras. Tiem ir savādāka, jāsaka, arī labāka garša, ko nosaka īpaši sastādītā mīklas receptūra un cepšanas tehnoloģija, savdabīgāk sabalansētās margārīna, cukura un citu piedevu attiecības, ar olu kulteni apbrūninātās muguriņas.

Aizvien vairāk pilsētnieku ieiegžas šajā veikalā, lai par 25 rubļiem nopirktu garšīgos un barojošos, vienmēr svaigus un nedeformētos batonus, kā tas gadās, kad maizi veikalām pieved no attālām ceptuvēm.

Uzņēmuma prezentācijai par godu J.Stepanovs ar pieciem ciem Šīs ceptuves darbiniekiem bija sagatavojuši arī pamatīgus pīcas rituļus. Šajā sakāribā viņš paskaidroja:

— Ne tikai pīcu varam cept, bet arī pildītas maizites, pīrādziņus un citu, ja tik tāda būs vajadzība un

pieprasījums. Veikalā strādā divas pārdevējas, viņas labprāt uzķausa pīrcēju priekšlikumus un tie top iestonoti.

Daži vārdi par Jevgeniju pašu. Dzīvo Preiļo, netālu no pilsētas nelielu saimniecību. Savā laikā viņu pazīnī kā labu meistarū valsts uzņēmumā «Lauktēhnika», kuram uzticēja sarežģītākos darbus automašīnu remontā. Bet iznāca tā, ka šis uzņēmums tika pakļauts darbu apjoma samazināšanai un lielas daļas kadru atlaišanai. Bet viņš, tā sakot, nepadevās liktenim: beidza attiecīgus kursus Rīgā un nu tikpat apzinīgi un prasmīgi strādā jaunajā amplūā.

— Kad sākām veidot šo uzņēmumu, — stāsta tā pārvaldnieks Igors Fedotovs, — bija ļoti daudz gribētāju uz vienu vietu, tā ka varējām dot priekšroku labākajiem. Ja būs lielāks pieprasījums pēc mūsu maizes (tai ir skanīgs nosaukums — «Annas baltmaize»), galavīzējot arī otru maiņu — tātad, vēl būs vajadzīgi strādnieki, pieņemsim konkursa kārtā.

Mūsu plānos ir cept arī pīto maizīti, to realizēsim kioskos pilsetas centrā un siera rūpīcas mikrorajonā. Kad iegādāsimies nelielu kravas furgonu — vadāsim lauku pīrcējiem.

Tā jaunais uzņēmums domā atrast savu nišu to beķeru pulkā, kuri var kārt pie durvīm tradicionālos maiznieku atrībūtus — klinģerus.

A.Rancāns

Topošo mākslinieku izstāde

Šoruden aprīties pilni pieci gadi, kopš Līvānos darbojas lietišķas mākslas skola — vienīgā šāda profila iestāde mūsu rajonā.

Līdz tam vēl ir laiks, taču jau sodien visi ieinteresētie var redzēt, ko tad šeit māca un ko prot audzēkņi un cik tālu tikuši IV kursā — tā ir viņu darbu izstāde skolas salonā Rīgas ielā 12. Atvērtā tūlīt pēc pusdienlaika un apmeklētājus uzņem līdz vakaram, darbosies līdz 13. jūnijam.

Apmeklētājiem tiek piedāvāti darbi zīmēšanā, kompozīcijā, lietišķajā kompozīcijā. Šajā mācību gadā skola vairāk pievērsusies taujas mākslas pamatiem, ko arī apliecinā liela izstādīto darbu daļa. Sevišķa vieta ierādīta šamotā veidotajiem darinājumiem.

— Tie mums ir īpaši, — pastāstīja skolas direktore Valija Rusipā,

— savdabīgs vasaras darba pār-

skats. Apdedzināt izdevies Līvānu stikla ražošanas uzņēmumā.

Tas skolai izmaksājis diezgan prāvus līdzekļus. Kā, starp citu, arī viens pārējais. Kā mācību iestāde tā dod mākslas teorijas pamatus, izpratni, izkopj audzēkņu no dabas dotos talantus, virzot uz lietišķās mākslas skaistumu. Tas jau katram ir vajadzīgs, lai cilvēks dzīvi spētu baudīt pilnainīgāk, bet arī atraišītās iemāpas daudziem var būt par zināmu ienākumu avotu.

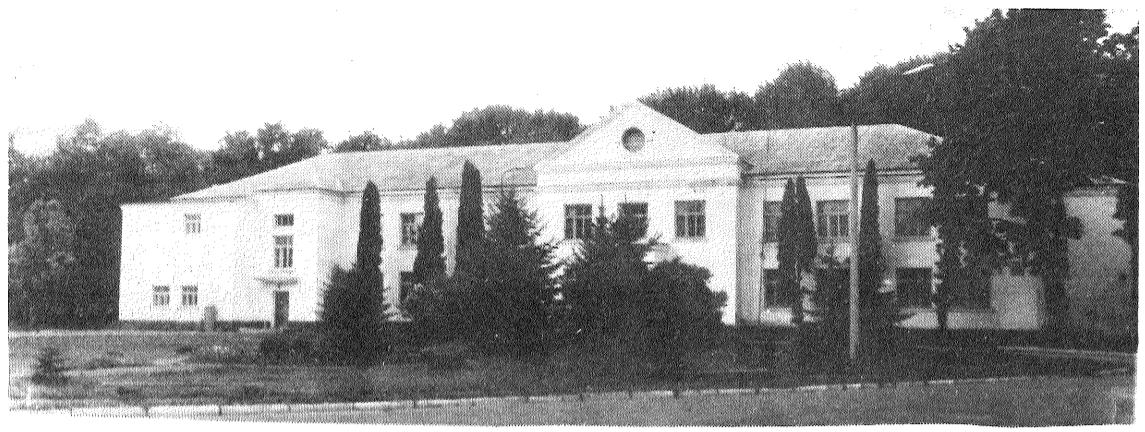
Bet tas vēl tālā nākotnē, vēl pēc lielākas sevis pilnīgošanas un pālpilnīšanas. Bet pašlaik — izstāde gaida apmeklētājus.

Arī tāda izrādīšanās ir papildinājums mācībām — cilvēku skolo arī citu, lai nespēcīlistu, vērtējums, pamudina strādāt labāk labeslīga attieksme.

A.Mežmalis

Grūtākais jau aiz muguras

Saruna ar Jaunaglonas lauksaimniecības skolas direktoru Visvaldi KURSĪTI

■ Jaunaglonas lauksaimniecības skola.

— Ir atkal tāda pati vējaina un sālalaina pavasara diena kā pirms gada, bet atšķirībā no toreizējās intervijas šodien jūs runājat optimistiskāk. Pagājušajā pavasari jūsu vārdos, kaut arī dzīli slēpta, tomēr bija jūtama neziņa, īaubas un netīcība, bet nu es es sakausu drošību un pārliecību. Vai ir kaut kas izmaiņas valdības attieksmē pret lauku arodskolām?

— Šajā gadā ekonomiskā ziņā bija jūtama stabilizācija. Nebija arī tādu raižu ar degvielu, kā iepriekšējā gadā, visu gadu bija stabīlas stipendijas, pasniedzēju algas, par kurām arī, manuprāt, īpaši sūroties nevajadzētu. Audzēkņi no savas stipendijas pilnībā spēj paēst. Šogad jau varējām iegādāties jaunus uzskates līdzekļus. Normāli bija ar apkuri, sildījāmies apmēram līdz pusaprālim. Ir nauda remontiem. Krāsosim gan mācību kabinetus, gan kopītnes. Remontēšana sākas jau pašlaik, nevis pirms mācību gada, jo abu Aglonas šogad svarīgo dienu laikā pie mums paredzēts izmitināt cieņus, koristus, organizatorus.

— Vēl var atzīmēt, ka šajā mācību gadā mākslinieciskajai pašdarbībai bija veltīts vairāk uzmanības. Darbojās meiteņu vokālais ansamblis un deju pulciņš. Volejbola spēlēs novadā gūta pirmā vieta, arī deju pulciņš novada skatē guva atzīni. Mēs nepiekritam, ka pašlaik nav apstākļus mākslinieciskās pašdarbības vai sporta attīstībai. Gatavojamies fināla spartakiādei. Kandavā starp lauku arodskolām un lauksaimniecības tehniku mērķi. Tradicionālā konkursa «Zemes dēls, zemes meita» uzvārētāji piedalījās novada konkursā Barkavā, un Kaspars Dzenis nokļuva pat līdz finālam Smiltenē.

Sopavasar skolu beidz četras grupas ar videjo izglītību un specialitātēm, divas — ar specialitāti, kopumā absolventu būs apmēram tikpat, cik iepriekšējos gados.

— ...un jau domājat par jaunu audzēkņu uzņēmšanu.

— Pamatprofesijas paliek tās pašas. Zemtura profesija trīsgadīgā ar videjo arodizglītību, mājsaimniecību tāpat trīsgadīgā ar videjo arodizglītību un zemtura divgadīgā bez vidējās arodizglītības. Jauns būs tas, ka uzņemsim pēc vidusskolas beigšanas uz viengādīgo apmācības kursu zemtura un arī mājsaimniecību profesijās. Iegūstot pamatzināšanas augkopībā, lopkopībā, zemkopībā, tehnikas apkopē, saimniekošanas mācībā un arī traktora un auto vadīšanā. Būs iespējams iegūt arī galdniececības, metināšanas un kalēja iemāpas, jo skolā akcents tagad tiek likts uz praktisko amatniecību. Meitenēm specializācija ir pavāres profesija, citās lauksaimniecības skolās ir novirze uz dārzkopību vai lopkopību. Skolai ir piekrišana gan latviešu, gan krievu jauniešu vidū. Un krievu meitenēm šeit ir iespējams iemācties to latvisko garu un sētas kopsānu, kas var būt viņām nodegrīga, dzīvojot latviskā vidē. Piedāvājam iespējas nodarboties dažādos sporta veidos, šogad sācis darboties arī aerobikas pulciņš, kas pastāvēs arī turpmāk. Ir iespējams savas zināšanas papildināt arī dažādos priekšmetu un tehniskajos pulciņos. Tie, kuri vēlas, var iegūt

motocikla vadītāja tiesības par brīvu. Un vispār, ja iepriekšējā gadā bija jālūdz audzēkņiem, lai viņi paši nopērk benzīnu, ja vēlas kaut ko vairāk iemācīties pie tehnikas, tad šogad šāda problēma vairs nepastāvēja, viiss ir par brīvu. Ja ar finansēm arī uz priekšu tāpat būs, mēs varēsim saviem audzēkņiem nodrošināt visu. Pašlaik pret valdību šajā ziņā mums nav iebildumu. Nu, protams, mēs varētu gribēt apmācībām pašu jaunāko un modernāko tehniku. Kuru līdz šim skolā pārstāv viens ārzemju kombains, un kuru ne viens vien saimniekpapusi, atbraucis ar dēlu aplūkot skolu, piedāvājis no inums atpirk. Bet kopumā skolas mācību tehnika ir tāda pati, kāda šodien redzama zemnieku saimniecībās.

Izmājinušās teorētiskās zināšanas, ko dodam saviem audzēkņiem. Viņiem vairs nav jāpārīzina kaut kāda plašai savienībai piemērota lauksaimniecība. Izmantojam dažādas Ulmaņa laika laukkopības grāmatas, lauksaimnieki ar labu izglītību un bagātu pieredzi paši saraksta Latvijas saimniekošanai piemērotas grāmatas, ļoti daudz pasniedzēji var atrast «Praktiskajā latvieti» un citos izdevumos, ja tikai viņi vēlas radoši pielet saviem pienākumiem. Savā ziņā arī skolotājiem ir citādāka attieksme pret darbu, jo nu vairs nevar pamest savu vietu un aiziet, piemēram, uz kolhozu.

— Kā ir izdevies un vai ir izdevies atrisināt jautājumu par audzēkņu praksēm? Iepriekšējās gados, kolhoziem likvidējoties, skolas audzēkņiem līdz ar to zuda vietas prakses iziešanai.

— Uzsākot mācības mūsu skolā,

viņš zaudetu arī tiesības uz bezdarbiniekus pabalstu, kas ir absolvētie, ja viņiem neizdodas iekārtoties darbā. Lielākoties mūsu audzēkņiem jau mācību laikā ir skaidrs, kur viņi strādās.

Ja arī ne, tad tomēr ir pietiekoši laba zināšanu bāze uzņēmējdarbības sākšanai. Starp mūsu audzēkņiem ir viens, kurš jau tagad nodibinājis savu uzņēmumu. Darbdienās mācās, brīvdienās ir uzņēmējs un saka, ka dienā nav guvis tūkstoš rubļus lielu peļņu, tad diena viņam ir bijusi neveiksmīga. Skolā ir sava veikalīņš, kur audzēknēs pārdomā pašas savus kulinārijas izstrādājumus, tādējādi iemācidamās gan izgatavot tādu produkciju, ko citi grib pirk, gan, kā praktiski to novadīt līdz pīrcējam. Ir domā arī par to, kā sadarbībā ar privātuzņēmējiem cept savu maizi. Vēl joprojām pastāv iecere par zemnieku sētas izveidošanu skolā, un, iespējams, ka jau šovasar no runām spēsim pāriet pie konkrētas pamatu likšanas. Nauda mums ir iedālīta arī atsevišķas katlu mājas celtniecībai. Varēsim kuriņāt ar cieto kuriņāmo, arī ar malku, ja vajadzēs, šķeldu. Skolai ir pašai sava mežs, piecdesmit hektāri, tā ka nepieciešamības gadījumā kuriņāšana mums var sanākt pavismā.

Uz rudens pusi šogad domāj organizēt arī zemnieku kursus augkopībā, lopkopībā, tehnikas apkopē. Atvērsim konsultācijas centru. Zemnieki varēs atbrukt pēc padoma pie mūsu speciālistiem.

— Tātad šo sarunu mēs varam pabeigt ar atzinu, ka Jaunaglonas lauksaimniecības skolai pats grūtākais laiks ir jau aiz muguras, ka

■ Dzied skolas meiteņu vokālais ansamblis.

Jāzepa Ruskula foto

audzēkņiem tiek darīts zināms, ka par prakses vietu viņiem būs jāparūpējas pašiem. Visbiežāk tās ir zemnieku saimniecības, ar ko viņi vienojas. Kaimiņu, radu, vai arī savu vecāku saimniecības. Un tāpēc parasti audzēkņiem atgādinām, — eset čakli, mācīties labi, jo citādi jūs neviens negribēs nemēt. Tas patiesām lielā mērā arī iespējams attieksmi pret mācībām. Kā arī pašreizējais bezdarbs. Audzēknis nevar atļauties būt nesekmīgs vai skolas disciplīnas pārkāpējs, par ko viņu izslēgtu. Jo tādā gadījumā

L.Rancāne

Uzmanību! Krūšu dziedzeru vēzis!

Cienījamās sievietes! Krūšu dziedzeru vēža problēmas starp onkoloģiskajām slimībām ienem pirmo vietu pasaulei. Parasti izmaiņas krūšu dziedzeros — mastopātija — ir signāls bīstamei saslimstībai. Diemžēl saslimstību sievietēm atklāj tikai vēlāk - III, IV stadijās, bet tad ārstēšana ir saistīta ar grūtībām. Bet to var novērtēt, ja sievietes pēc 30 gadiem 2 reizes gadā iziet pārbaudi pie ārsta onkologa vai ginekologa.

Viena no efektīvākajām piena dziedzeru vēža agrās stadijas atklāšanas metodēm ir manogrāfija — piena dziedzeru rentgenuzņēmējus.

TELEVĪZIJAS PROGRAMMA

Otrdiena, 8. jūnijā

LATVIJAS TV I

18.00 Zīpas. 18.10 Sveicam Stāptautiskā amatieru cirkā festivāla lauriātus. 1. daļa. 18.50 Vizite. 19.10 Koncerts. 19.25 Dānu rakstnieces Sūzannas Brēgeres autorvakars. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.15 Zviedrijas dok. filma. 21.45 Kinovā... 23.25 Naktis zīpas.

LATVIA'S TV II

18.30 BBC World Service. 19.00 Eterā - Ogres TV. 19.25 Starojums un dzīvība. 20.00 Latvija leģendās. 20.30 Latgales zīpas (krievu val.). 21.00 Spektors. 21.45 Zīpas. 22.00 Latvijas bizness. 22.30 Pasaules mode. 23.00 NTV-5.

OSTANKINAS TV

14.00 Zīpas. 14.25 Lietišķais vēstnesis. 14.40 Ādama Smīta naudas pasaule. 15.10 Bloknots. 15.15 Mult. filma. 16.05 Estrādes koncerts. 16.15 Uzbekija - mūsu kopējās mājas. 17.00

Trešdiena, 9. jūnijā

LATVIJAS TV I

9.00 Izlaiduma eksāmens 9. klasei matemātikā. 18.00 Zīpas. 18.10 Koncerts. 18.35 Brīvais mikrofons. 19.30 Ugunsmušas. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.15 Organizācijas Glābēt bērus! un TV kopīgs rādijs. 22.05 Ko tu teici, kā tu teici? 22.20 Līfc. 23.30 Naktis zīpas.

LATVIJAS TV II

18.30 BBC World Service. 19.00 Latgales TV piedāvā... 19.25 Mult. filma. 19.35 Viltnieki. 11. sērija. 20.30 Latgales zīpas (krievu val.). 21.00 Vizite. 21.20 Sala. 21.45 Zīpas. 22.00 Kaimipi. 16. un 17. sērija. 22.45 Futbols. Latvija - Irija.

OSTANKINAS TV

5.00 Zīpas. 5.20 Rita vingrošana. 5.30 Rīts. 7.45 Firma garantē. 8.00 Zīpas. 8.20 Jautrās notis. 8.35 Vienkārši - Marija. Mākslas filma. 9.20 Tirdzniecības tilts. 9.50 Austrālijas populārzinātniska filma. 5. sērija. 10.50 Preses ekspress. 11.00 Zīpas. 11.20 Kapteinis Nemo. Mākslas filma. 2. sērija. 12.25 Glezna. Māks-

mums, kas ir nekaitīgs veselībai. Pašlaik Daugavpils onkoloģiskajā dispanserā ir iegādāta importa pārvietojamā manogrāfijas iekārtā, kur datus apstrādā kompjuterizēti. Dienā var apseket 50 sievietes.

No 14. līdz 18. jūnijam Daugavpils onkoloģiskā dispansera speciālisti apsekos sievietes Preiļos.

Tās, kuras vēlas izmantot šo pakalpojumu, lūdzam pieteikties pārtelefonu 22056 Preiļu poliklīnikā.

Apsekošana notiks bez maksas
J.Kirsanovs,
rajona onkologs